

Zolpidem ali kvetiapin?

ZDRAVLJENJE NESPEČNOSTI
PRI ODRASLIH BOLNIKI

Marjanca Prelog in Polona Dolinar

Opis problema oz. klinično vprašanje

- Ambulanto obišče 39-letna ženska, ki ima **nekaj mesecev težave z nespečnostjo**. Težave so se poslabšale, zvečer **ne more zaspati, iz spanja se pogosto zbuja**. Posledično ima težave pri opravilih čez dan. **Nefarmakološki ukrepi in OTC zdravila ne učinkujejo več**. Je zdrava, brez kroničnih ali psihiatričnih bolezni.

**ZOLPIDEM ali KVETIAPIN;
katera izbira je
primernejša?**

Relevantnost problema za delo v ambulatni

- kronična nespečnost **10-30 %**
- **ženske** > moški
- **starejši** > 65 let
- manjša kvaliteta življenja, manjša produktivnost, večje tveganje za nesreče, več odsotnosti z dela ...
- terapija
 - nefarmakološki ukrepi
 - **BDZ, neBDZa, melatonin, antidepresivi, antipsihotiki**

Pregled relevantnih člankov in virov

1. Sarah L. Anderson and Joseph P. Vande Griend, **Quetiapine for insomnia: A review of the literature** , American Journal of Health-System Pharmacy, Marec 2014, 71 (5) 394-402;
2. Sateia MJ, Buysse DJ, Krystal AD, Neubauer DN, Heald JL. **Clinical practice guideline for the pharmacologic treatment of chronic insomnia in adults: an American Academy of Sleep Medicine clinical practice guideline.** *J Clin Sleep Med.* 2017;13(2):307–349;
3. SBU. Treatment of insomnia in adults. **Stockholm: Swedish Council on Health Technology Assessment (SBU)**; 2010. SBU report no 199 (in Swedish);
4. Marušič Premuš A. **Farmakoterapija nespečnosti s pomočjo zdravil na recept, Nespečnost: zbornik znanstveno-strokovnih prispevkov /** [avtorji Leja Dolenc Grošelj ... [et al.] ; uredile Nina Benje, Helena Strašek in Barbara Kus]. – Ljubljana: Lek, 2016

Povzetek virov in osnovne dileme

1. Antipsihotik kvetiapin se zaradi sedativnih učinkov uporablja tudi za zdravljenje nespečnosti, a le pri bolnikih s pridruženimi duševnimi motnjami. Malo je študij, ki bi z objektivnimi metodami ocenjevale učinkovitost zdravljenja nespečnosti s kvetiapinom.
2. Zolpidem se po uradnih smernicah priporoča za zdravljenje primarne nespečnosti pri odraslih in je med ostlimi za nespečnost indicirnimi zdravili tudi največkrat predpisan.
3. V primerjavi s placebom je bila kratkotrajna uporaba zolpidema učinkovita pri iniciaciji ter vzdrževanju spanja. Tveganje za razvoj odvisnosti pri ljudeh z duševno boleznijo.
4. Zdravljenje z zolpidemom naj ne bi trajalo več kot 4 tedne.
5. Tveganja pri nepsihiatričnih pacientih so pri uporabi kvetiapina večja od koristi.

Izbira najbolj relevantnih virov

1. Sarah L. Anderson and Joseph P. Vande Griend, **Quetiapine for insomnia: A review of the literature** , American Journal of Health-System Pharmacy, Marec 2014, 71 (5) 394-402;
2. Sateia MJ, Buysse DJ, Krystal AD, Neubauer DN, Heald JL. **Clinical practice guideline for the pharmacologic treatment of chronic insomnia in adults: an American Academy of Sleep Medicine clinical practice guideline.** *J Clin Sleep Med.* 2017;13(2):307–349;

Priporočila za prakso

- Kvetiapin se zaradi pomankljivih študij, ki bi ocenjevale njegovo varnost in učinkovitost pri zdravljenju nespečnosti, v ta namen ne uporablja pri odraslih brez pridruženi duševnih motenj.
- Farmakološko zdravljenje nespečnosti pričnemo po neuspešnem nefarmakološkem zdravljenju.
- Zolpidem je dokaj varno in učinkovito zdravilo, vendar moramo pri zdravljenju upoštevati omejitve trajanja zdravljenja.

